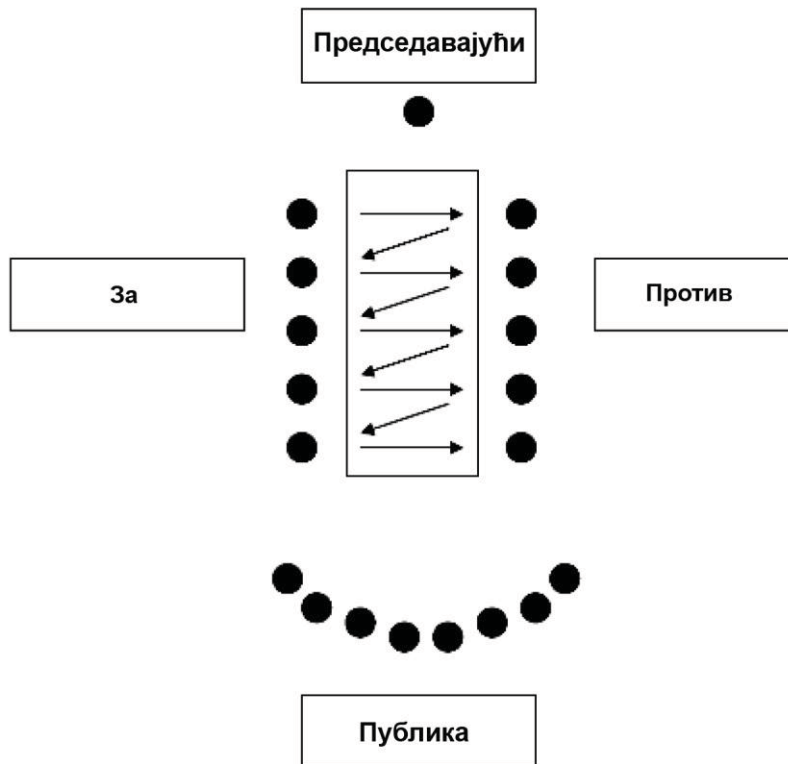

Радни материјал за ученике 8.2

Правила за вођење дебате

Распоред седења

Председавајући седи у прочељу стола. Две стране које учествују у дебати седе једна наспрам друге. Публика седи на извесној удаљености од стола, али тако да може да види обе стране. Ако је потребно, додатне столице за публику треба поређати у неколико редова, а не иза једне од страна која учествује у дебати.

Редослед говорника

Стрелице показују редослед говорника у првом кругу дебате. У другом кругу, редослед је обрнут, док први говорник стране која има позитиван став према теми не заврши изјаву. Тада последњу реч има говорник стране која има негативан став према теми; тим може изабрати једног члана да да ту изјаву – али не свог првог говорника, јер то би му/јој дало блок од два минута времена, што не би било праведно према другом тиму.

Правила за вођење дебате

1. Први говорник стране која се позитивно изјашњава о теми, који седи поред председавајућег, започиње. Затим, као што показују стрелице на дијаграму, одговара први говорник стране која има негативан став у односу на тему. На тај начин наизменично говоре представници обе стране. Пошто је говорио последњи говорник стране која је против, почиње други круг расправе, овог пута обрнутим редоследом.
2. После излагања првог говорника стране која се позитивно изјашњава о теми, говорник стране која има негативан став (али не њихов први говорник) има последњу реч.
3. Редослед говорника се не сме мењати.
4. Сваки говорник има на располагању највише један минут. Председавајући пажљиво

контролише време. Даје знак када је говорнику преостало 10 секунди, а после истека времена, говорник може завршити реченицу и мора стати. Неискоришћено време се не може пренети на другог говорника.

5. Забрањено је прекидати говорника.
6. Публика не сме учествовати у дебати.
7. После дебате, публика има пет минута за размену утисака и мишљења. Затим се гласа дизањем руку.
8. Приликом гласања, сабирају се гласови за и против. Побеђује већина.

Савети за говорнике страна које учествују у дебати

1. Уз изузетак првог говорника стране која се потврдно изјашњава о теми, искористите отприлике прву половину своје изјаве за побијање аргумента друге стране, а затим представите свој нови аргумент.
2. (За прве говорнике.) Изнесите свој став – кажите какву одлуку желите да чујете.
3. Када се припремате за дебату, прво спроведите асоцијативно низање свих идеја (*brainstorming*). Затим одлучите којим редоследом желите да изнесете своје ставове и доделите их једном говорнику. Почните и завршите изразито јаким и упечатљивим аргументом (видети радни материјал за ученике 8.2).
4. Можете поновити или варирати кључни аргумент како би га сви схватили.
5. Последњи говорници треба да резимирају аргументе своје стране. Ако се дебата води о одлуци коју је потребно донети, трудите се да слушаоцима буде јасан апел који упућујете када буду гласали после дебате.
6. Говорите слободно. Немојте читати своју изјаву из белешки, већ успоставите контакт погледом са противницима и слушаоцима.
7. Према противницима се опходите с поштовањем. Никада немојте вређати говорника већ се бавите његовим аргументима.

Савети за слушаоце (види радни материјал за ученике 8.5)

1. Пре дебате, покушајте да претпоставите које аргументе ће обе стране изнети. То ће вам дати потребан референтни оквир док слушате дебату.
2. Бележите аргументе обеју страна – ако је то могуће, једном реченицом.
3. Повежите аргументе са противаргументима уз помоћ линија и стрелица и упишите коментар. Који аргумент вас је уверио? (кораци 2 и 3 може поделити неколико слушалаца).
4. Назначите који аргумент је на вас оставио најјачи утисак.
5. После дебате, размените резултате у оквиру своје групе. Затим гласајте о предлозима обе стране.